

educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Азербайджанський державний економічний університет
(м. Баку, Азербайджан)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вроцлавська політехніка (Польща)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет Північ (Хорватія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)

«ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ»

**Матеріали міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів**

11 червня 2020 року

**Полтава
2020**

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» заборонено

Редакційна колегія:

В.В. Гришко, д.е.н., професор;
В.П. Дубіщев, д.е.н., професор;
О.В. Коба, к.т.н., доцент;
О.В. Комеліна, д.е.н., професор;
Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
І.В. Черниш, д.е.н., доцент;
І.Б. Чикало-Кондрацька, д.е.н., професор;
А.Д. Глушко, к.е.н., доцент.

Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів, 11 червня 2020 р. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020 – 402 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти забезпечення економічного розвитку держави та її соціальної стабільності. Розкрито особливості управління соціально-економічними процесами в умовах європейської інтеграції. Досліджено проблеми фінансової стабільності національної економіки та перспективи її забезпечення.

З'ясовано перспективи соціально-економічного розвитку України у контексті євроінтеграції. Висвітлено спайний стан міжнародної економічної діяльності України.

Досліджено напрям удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб'єктів господарювання, а також особливості сучасного управління бізнес-процесами.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори

**НЕОБХІДНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОСТІ, ЯК УМОВА РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗМІН**

Інноваційна діяльність значною мірою пов'язана з невизначеністю і ризиками. Існує необхідність подолати наслідки глобалізаційних процесів, поглибити міжнародну інтеграцію та посилити конкуренцію, для збільшення капіталу, який використовується для господарської діяльності та задля створення інноваційних товарів і послуг, що раніше не вироблялися, це спричиняє вплив на стан підприємницької діяльності європейських країн, що актуалізує необхідність реалізації інноваційної програми розвитку. Історія розвитку ринкових відносин європейських країн визначила інноваційну діяльність як єдиний спосіб розвитку сучасних підприємств на різних етапах життєвого циклу підприємств, незалежно від технологічних особливостей діяльності та видів продукції або послуг, форми власності та сфери їх діяльності в цілому. При цьому ефективність інноваційної діяльності прямо залежить від того, наскільки точно зроблена оцінка і експертиза ризиків, а також від того, наскільки адекватно визначені методи управління інноваційною діяльністю. В умовах нестабільності економічної кон'юнктури проблема ризику виникнення втрат при вкладенні фірмою засобів у інновації вимагає обґрунтування сучасних підходів до управління. Наприклад глобальна соціально-економічна криза відносно швидко охопила країни Центрально-Східної Європи, це призвело до різкого гальмування темпів зростання національного продукту, внаслідок цього - занепад. Період підйому змінюється гострим занепадом. Відбувається різке скорочення експорту в країни Західної Європи. Серйозною проблемою стає обмеження надходжень безпосередніх закордонних інвестицій в світовому масштабі, що особливо серйозно впливає на країни, що звикли в останні роки до значного напливу іноземних інвестицій. Формується криза довіри на світових фінансових ринках, яка спричиняє катастрофічне скорочення доступу до приватного капіталу. Загалом, усі наведені чинники призводять до кризових явищ у внутрішній економіці країн Центрально-Східної Європи: ослаблюється сили місцевої валюти, зростає безробіття, виникають проблеми у фінансовому секторі, погіршується бюджетна ситуація, відбуваються зміни в поглядах окремих фірм і споживачів.

Основні фактори, що загрожують розвитку економіки в країнах Центральної та Східної Європи, можна умовно поділити на три види. У плані виникнення потенційних труднощів у сфері внутрішнього фінансування в кращій ситуації знаходяться країни Центральної Європи (дещо гірша ситуація складається лише в Угорщині), серйозні проблеми загрожують країнам Прибалтики, України і Білорусі. Серед країн, яким загрожує внутрішня криза (фінансова криза), знову ж таки в кращій ситуації знаходяться країни Центральної Європи. У плані залежності від зарубіжної кон'юнктури ситуація небезпечна в усіх країнах, особливо, в Центральній Європі (за винятком Польщі). У період після 2016 року мають місце певні позитивні зрушення. Загальний погляд на всі складнощі, що виникли в країнах Центрально-Східної Європи в зв'язку з глобальною кризою, дозволяє стверджувати, що у найбільш важкій ситуації опинилася сьогодні Україна. Наявні вельми серйозні проблеми, уникнути яких можна лише при активізації інноваційної діяльності, впровадження «ноу-хау» в практику господарювання. Вплив спаду економічної кон'юнктури в Західній Європі на ситуацію країн Центрально-Східної Європи безпосередньо залежить від міри відкритості економіки цих країн. Якщо вимірювати цю відкритість співвідношенням експорту й ВВП, виявляється, що найбільший регрес загрожує Словаччині, Словенії, Чехії та Естонії. Небезпечна також ситуація в Білорусі, яка в значній мірі залежить від експорту на російський ринок. Однак, це не єдина проблема. Деякі країни можуть болісно відчувати монокультуру виробництва і експорту. Ризик виникнення внутрішньої нестабільності і ще більша загроза для фінансування кредитних потреб країн Центрально-Східної Європи в значній мірі обмежують можливість чіткої протидії спаду шляхом стимулювання економіки інструментами макроекономічної політики, державного прямого фінансування інноваційних розробок, гнучкого застосування податкових і кредитних важелів. Крім того, є очевидною необхідність нової, ефективної форми міжнародної співпраці. Для посилення дієвості

інноваційної політики потрібно використовувати досвід розвинутих країн, які орієнтовані на нововведення, прогрес та науку в провідних галузях економіки.

Список використаних джерел

1. Гайдуцький І. П., 2018. Розвиток транснаціональних корпорацій (ТНК) та їх вплив на економіку країн. Економіка АПК. № 1.
2. Панченко Ю. Європейський ринок. Ми його втрачаємо? [Електронний ресурс] / Юрій Панченко // Європейська правда. – 2015.
3. Стан зовнішньоекономічної діяльності в сфері АПК у 2017 році [Електронний ресурс].
4. Геєць, В. М. Динаміка процесів європеїзації у сфері економіки України: рік перший / В. М. Геєць // Стратегічна панорама. – 2016. – №1
6. Сучасні проблеми економічного розвитку. URL: www.niurr.gov.ua/ukr/publishing/panorama%203~4_99/11.htm.

УДК 336

Кошляк Д.І., Калініченко А.С., студенти, Кречотень І.М., к.е.н., доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

На сучасному етапі розвитку глобалізаційних процесів питання формування та підтримки загальнонаціональної конкурентоспроможності стоїть особливо гостро. Швидкий розвиток прогресивних технологій виводить конкуренцію на новий рівень – інноваційний, а поглиблення інтеграційних і коопераційних зв'язків вимагає від держави підвищення економічної безпеки та захисту нації. Тому наразі особливо актуальним є дослідження конкурентних позицій саме на рівні країни.

В умовах глобалізації перед Україною постає амбіційне завдання – створення єдиної державної стратегії національної конкурентоспроможності, на основі якої можна вивести державу із затяжної кризи, наслідком якої є втрата конкурентоспроможності на світових ринках. Різке падіння прибутків від експорту, посилення зловживань і корупції, вплив зовнішніх чинників на дохідність вітчизняних підприємств змусили звернутися до перевіреного інструментарію, який дасть змогу системно проаналізувати основні проблеми, що стримують підвищення конкурентоспроможності економіки України [1].

Слід пам'ятати про негативні наслідки глобалізації такі як: нестабільність розвитку економіки країни; збільшення розриву в соціально-економічному розвитку між країнами; розшарування суспільства; зростання впливу ТНК та ін. Щоб не було впливу таких факторів на національну економіку країни при входженні до системи глобальних господарських зв'язків породжується об'єктивна необхідність підвищення її конкурентоспроможності [2].

Світові глобалізаційні процеси не могли не вплинути на фактори, що формують конкурентоспроможність. Динамічність, непередбачуваність і хаотичність сучасного світу призводять до кардинальних змін у системі конкурентних переваг. На перший план виходять інноваційність, ступінь залучення надбань НТП і людський потенціал як вирішальні чинники забезпечення високих конкурентних позицій країни [3].

В умовах глобалізації фактори конкурентоспроможності індустріальної економіки під впливом нових технологій трансформуються і поповнюються новими. Вони утворюють систему і створюють конкурентні переваги, а також забезпечують їх взаємозв'язок. Нові фактори конкурентоспроможності за принципом ефекту мультиплікатора ведуть до виникнення додаткових конкурентних переваг. Наприклад, робота в мережі підвищує гнучкість і адаптивність до зовнішніх умов і внутрішніх проблем, сприяє прийняттю раціональних рішень і зниженню витрат виробництва.

Конкурентоспроможність українських виробників ґрунтується також на відносно низькому рівні внутрішніх цін на вугілля, залізну руду, електроенергію, а також занижений курс національної валюти, низьку вартість робочої сили, пряме і приховане субсидування державою базових галузей економіки. Але резерви зростання експорту на старій виробничій